Vijf en twintigste Jaargang | No. 30 | Zaterdag 26 Juli 1930

HET LEVEN
GEÏLLUSTREERD

BUREAUX VAN REDACTIE EN ADMINISTRATIE
KEIZERSGRACHT 268 AMSTERDAM

Verschijnt elken Zaterdag. Abonnementsprijs per kwartaal f 2.50 franco huis binnenland; Ned.-Indië en buitenland f 14.— per jaar. Losse nummers 20 cents. Abonnementen kunnen ten allen tijde ingaan, doch slechts worden opgezegd aan het einde van het jaar. Het tarief voor plaatsing van advertentiën is op aanvrage bij de Administratie verkrijgbaar.

Alle abonné's in Nederland die zich daartoe aanmelden en op de betreffende registers zijn ingeschreven zijn volgens de geldende voorwaarden, onder waarborg van The Ocean-Accident Guarantee Corporation Limited gratis tegen ongevallen verzekerd tot een maximum bedrag van f 10.000.—

TELEFOONNUMMERS: REDACTIE 36186, ADMINISTRATIE 44060 en 48051
De Gironummers Administratie „Het Leven" zijn: Gem. Amsterdam L. 150 en Postgiro 55533

De vlucht voor de dreigende golven.

Het is een formeele vlucht geworden, in 't begin dezer week, uit het tentenkamp aan Zandvoorts stille strand, waar de woedende Zuid-Wester hoog de golven opjoeg en onder 't zeildoek een flardende verwoesting aanbracht. De blijde vacantiestemming, waarvan elders in dit nummer wordt gewaagd, was geheel verdwenen. Van den tragischen uittocht welke reeds in het nachtelijk uur aanving, geeft bovenstaande foto wel een sprekend beeld....

Vacantie lief en leed onder zeildoek....

I.

Wie herinnert zich nog de dagen toen het Stille Strand werkelijk nog „stil" was? Die tijd moet immers eens geweest zijn, want men zal toch niet „zoomaar" de tenten-strand-stad een naam hebben gegeven? Evenmin als de Stille Zuidzee haar praedicaat heeft te danken aan een overmatig net van verkeerslijnen? Maar, soit, wat maalt de kampeerder om een naam. Dat raakt hem — om zoo te zeggen — zijn koude kleeren niet. Nu draagt een kampeerder aan 't Noordzee-strand bovendien hoegenaamd geen kleeren, en de kopzorgen, die al in zoo'n tentenkamp mogen zijn — want heusch die zijn er, naar uit den loop van dit verhaal zal blijken — komen niet voort uit bepeinzingen of bespiegelingen over raadselachtige benamingen.... Ook wij zijn niet met dit doel getogen naar het tentenkamp aan Zandvoort's Stille Strand, waar het zeildoek ons eenige etmalen beschutte tegen felle zonnestralen en tegen 't nachtelijk koud der dichte neveldampen. Wij hebben er gekampeerd ter wille van het kampeeren-zelf, maar ook om van nabij te zien en te leeren kennen het reilend en zeilend bestaan van de vacantie-bevolking in zoo'n tijdelijke miniatuur-metropool. Een miniatuur-metropool! Dat is warempel niet te veel gezegd. Want niets meer en niets minder dan een verkleinde reproductie van Amsterdam vonden wij terug tegen de glooiïngen van Zandvoort's duin; daar waar de Zuidelijke boulevard dalend landwaarts buigt. En dat Amsterdam kenden we heusch niet alleen terug aan 't smeuïge dialect uit de omgeving van den Westertoren; noch uitsluitend aan d'aanstekelijke, nuchtere gijn. Heel de gezellig ronde sfeer van de hoofdstad waart er rond: de primitiefste haring met aaneengeknoopte scheerlijn tot de blijde wapperende driekruis-vlag toe zijn er van doortrokken, en de vogelkooitjes met de pietjes, de geranium-potten en de spreekmasjienetjes doen den Amsterdammer zich hier thuis gevoelen. En wel zoo, dat hij niet zijn Kalverstraat en z'n grachten met de „vinkies" mist. Dàt zegt genoeg! Dat zegt àlles voor de intieme blijmoedigheid van de zeildoekstad daar aan het Noordzee-strand. Het begint reeds bij de aankomst en bij 't krieken van den dag: de hulpvaardige hand, 'n kwinkslag en een glunder gelaat zijn de drie troeven, die er vanzelfsprekend worden uitgespeeld en uitgedeeld, en vele van de tijdelijke bewoners hebben handenvol van deze troeven, die rijkelijk worden verspreid, links en rechts en overal, als evenzoovele schakels, die een ketting van saamhoorigheid smeden rond heel het kamp, waardoor de bevolking wordt als een groote familie, als kinderen van een groot gezin, met al de deugden en ondeugden waarmede wij menschenkinderen zijn behept. En wee degene, die zondigt tegen de ongeschreven communale wetten. Die zal heel de gemeente tegen zich in 't harrenas jagen. Daar zijn b.v. zekere elementen, die niet tot de vaste kern van het tentenkamp behooren, sommige z.g. ééndagsvliegen of Zondagsruiters, die met veel kabaal en geschreeuw hun aanwezigheid, van Zaterdag op Zondag meestal, kenbaar maken. De knallende Hollandsche krachttermen, d.e naar de hoofden van deze herrieschoppers worden geslingerd zijn legio. Maar mocht het lawaai in al te luiden vorm de nachtrust eens verstoren, dan is daar op z'n contrôlepost een bezadigd dienaar van politie, die z'n mannetjes-

Het tentenkamp aan Zandvoort's stille strand.

....bij 't krieken van den dag....

....Alles gaat hier als thuis....

....in 't tentenkamp aan Zandvoort's Stille Strand.

....naar 't spel in de golvende branding....

reeds, bij 't verschijnen van dit nummer, gewonnen.... Maar deze bijkomstigheden doen den kampeerder zijn goede humeur niet verliezen. Zelfs vlagende regenbuien kunnen de verstokte tenten-familie niet naar huis jagen. Heel den zomer niet. Want er zijn gezinnen, die bij de eerste zonnige dagen hun huishouding overbrengen naar tentenstad, waarbij de kostwinner per rijwiel gaat forenzen of als week-end-gast de zijnen geregeld bezoekt. Dat de installatie hier steeds minder primitief begint te worden laat zich denken; de ondervinding maakt ook hier vernuftig en de vaste bezoekers, die jaar op jaar terugkeeren weten hun zomerverblijfje tot een model-huishoudinkje in te richten. De nieuwelingen worden met raad en daad bijgestaan en wanneer deze kampeerdersbloed in d'aderen hebben, zijn ze in korten tijd ingeburgerd en ook zij zullen dan met beperkte middelen in een minimum ruimte een maximum van comfort weten aan te brengen. Vrijheid, blijheid is de leus die hier in aller harten heerscht en in een volgend artikel, waarin we speciaal van ons verblijf in het Zandvoortsche tentenkamp zullen verhalen,

putters kent en die — waar 't moet — handelend weet op te treden ook! Doch dergelijke tot bezoeking leidende bezoeken doen zich slechts zelden voor. Neen, dan blijven er eigenlijk — buiten het weer natuurlijk — nog maar twee „kwesties" over, die de geneugten van het vacantie-verblijf afbreuk doen. Daar is eerst de betrekkelijk hooge belasting. Vijftig cent moet per dag betaald worden aan de gemeente voor het innemen van een plaats. Goed, dat is te doen. Maar wel veel wordt het, wanneer de tenten voor langer dan een week er worden opgeslagen. Dan wordt géén reductie verleend, geen cent! En het tweede geval dat stof tot heerlijk „kankeren" geeft is het ventverbod. Niet zoozeer dit verbod tot ventenzelf, dan wel het feit, dat de leveranciers zelfs niet hun klanten in het kamp de waar mogen bezorgen. Doch de Amsterdammer zou geen Amsterdammer zijn, wanneer hij het bij 't kankeren alleen liet. De strijd tegen dit verbod, dat buitensporig hooge kamp-prijzen in de officieele cantine — welker eigenaar op zijn beurt ook weer hooge pachtprijzen moet betalen — in de hand werkt, is aangebonden en misschien

....Op 't theeuurtje van onze buren....

....aan 't ziekbed van het knaapje....

zal de ongedwongen levensvreugd welke daar heerscht, duidelijk blijken. Wij hebben er genoten van de Hollandsche gastvrijheid en hulpvaardigheid, wij hebben er aanschouwd het zorgeloos vrijheidsbestaan en wij zijn er getroffen door alles opofferende moederliefde. Op het theeuurtje van onze buren zijn wij als vrienden van jaren-her te gast geweest, bij het spel op 't strand en in de golvende branding werden wij in den familiekring als goede bekenden verwelkomd, en aan het ziekbed van 't knaapje dat slechts door de zeelucht sterking der longen kan vinden, zijn we geroerd door de teedere zorgen van de moeder, die zelf geen eisch tot ontspanning stelt.

* * *

Ter introductie van ons badnummer zullen wij de volgende week in aansluiting op deze algemeene bespiegeling verhalen van ons verblijf in 't tentenkamp aan Zandvoort's Stille Strand.

(*Slot volgt.*)

Vacantie lief en leed onder zeildoek....
....in 't tentenkamp aan Zandvoort's Stille Strand.

II (*Slot*).

Zon en de vroolijk schallende lach van blijde menschenkinderen voeren den hoofdtoon in Zandvoort's tentenkamp.

Zoo althans was het tijdens ons verblijf aldaar en weinigen met ons hadden vermoed, dat eenige dagen later deze heerlijke vacantiestemming wreed zou worden verstoord door den donderenden Zuid-wester, die met striemende vlagen vat trachtte te krijgen op alles wat met een scheerlijn op 't mulle zand in evenwicht werd gehouden. En helaas bleef het niet bij trachten. Over de verwoestingen waarvan we in het grootste gedeelte onzer vorige oplaag reeds in woord en beeld mededeeling konden doen, zullen wij aan 't slot van dit artikel nog eenige tragische bijzonderheden geven.

Eerst zullen we nog verhalen van de zon-zijde, zooals wij die uit eigen aanschouwing hebben leeren kennen.

Kampeeren op de hei en in de bosschen was voor ons geen nieuwtje, maar nimmer nog hadden wij ons laten inschrijven als tijdelijke bewoners van de tijdelijke stad daar aan het Noordzeestrand.

Zij, die onthullingen over onbeteugelde bandeloosheid en vrijgevochten bendewezen verwachten, zullen bedrogen uitkomen.

Wij worden allen hier op het houten politiebureautje geregistreerd, wij betalen allen onze 50 cent per dag en wij zijn allen stille strand-bewoner, die als de weerga hun tenten opslaan, de overtollige kleedij verwisselen met 't luchtig badpak, om dan zoo gauw als maar eenigszins mogelijk is, door een verfrisschend bad de hitte van den zwaren ongewonen tentenbouw te vergeten.

Wanneer het spel in de golven en in het rulle zand groot en klein heeft moe gemaakt, zoekt heel het gezin verkwikkende rust voor de tent, om straks met hernieuwde kracht zich dartel weer uit te leven.

Wij zijn spoedig vrienden met de buren en met de vrienden van de buren. „Verbroedering en toenadering" kan in gulden letters op den wimpel van elken kampeerder worden geborduurd.

O zeker, er is wel eens verschil van meening hier, maar mokkend blijft men niet tegen elkaar opzeuren. Een enkelen keer flink met de waarheid voor den dag komen werkt hier zuiverend als de zeewind.

De stroom van nieuwelingen staat niet stil. Steeds maar weer worden nieuwe tenten opgeslagen, sommigen voor maanden, anderen — en dit zijn op Zaterdag de meesten — voor een weekend.

Deze Zondagsgasten zijn over 't algemeen jolige jongelui, die hier niet gekomen zijn om 't a.b.c. te leeren. Zij vormen de luidruchtige moot van het vacantie-oord waarvan enkelen — wij zeiden het reeds de vorige week — af en toe wel eens tot stilte gemaand moeten worden in 't nachtelijk uur.

De duisternis van den avond is niet bij machte de gezellige kampsfeer afbreuk te doen. Er is altijd wel een grappenmaker, die met z'n leut den lach op aller gelaat weet te tooveren en onder 't genot van de deuntjes eener spreekmasjien, valt de verzorging van den maaltijd voor morgen de vele handen licht.

Tot de duisternis toe moet de politie-agent voortgaan met 't inschrijven van nieuwe gasten.

Met het dalen van de zon schijnt de intimiteit nog te verhoogen.

Er wordt dan weinig meer gebouwd, er worden buurvisites afgelegd en de telkens opschallende lach verraadt hier de vroolijke stemming.

Muziek van gramophoontjes, 'n harmonica of mandoline begeleiden het populaire lied, de toebereidselen voor den maaltijd van morgen worden met vereende krachten alom ter hand genomen en lang nog, heel lang blijft het verkwikkende zeewater de baadsters en baders verlokken.

Dan brengt ons telkens opflikkerend magnesium-licht, als een vuurwerk gelijk, een verhoogde feeststemming, ieder wil gekiekt worden, een plaatje in „Het Leven" is een begeerd souvenir aan 't kampeerleven. Maar overal komt een eind aan. Dus ook aan onze platenvoorraad en wanneer wij onze laatste overgevoelige plaat op de bewoners van een onzer buurtenten — de jongelingschap in sluimerenden slaap — hebben „afgeschoten", verlangen ook wij naar rust.

Het is ver na middernacht en morgen zal 't weer vroeg reveille zijn. Dan wacht ons weer de nieuwe arbeid, dan wacht ons tevens het spel dat van geen moe worden weten wil.

Maar op het zachte strooleger doen de gevolgen van 't rusteloos bewegen zich terdege gelden. De overmannende slaap stoort zich niet aan 't luidruchtig gezang van nabij en wanneer den volgenden ochtend tegen zessen de zonnestralen hardnekkig kampen tegen dichte neveldampen, gaan we geheel verkwikt den jongen dag tegemoet.

En eindelijk, òp van 't dolle spel in de verzadigende buitenlucht aan 't zonnige strand, ligt daar heel de „bemanning" van een der vele linnen huisjes zorgeloos onder 't wolletje, niet vermoedend en niet verwachtend de woede der elementen, die een der komende nachten wreed een eind zou maken aan het vreugdig vrije vacantie-leven!

Langzaam aan komt er beweging in tentenstad. De „kern" van geroutineerde kampeerders stoort zich niet aan de dolle uitgelatenheid van eendagslieden die blij zijn het einde van den slapeloozen nacht te kunnen begroeten.

De waterleiding krijgt nu een drukke klandizie. Onder gestoei worden de emmers gevuld of de hoofden verfrisschend onder de kraan gestoken.

De voorboden van de Zondagsgasten zijn inmiddels gearriveerd als eerstelingen van de duizenden en duizenden die dezen dag de gelederen aan het strand zullen versterken.

De man met de camera is na een hartig ontbijt al druk in de weer om ongemerkt zooveel mogelijk de kampeerders in hun bezigheid en ontspanning te verrassen.

De kille nevels hebben 't tegen de sterker wordende zonnestralen moeten afleggen, de temperatuur stijgt en stijgt, de geheele natuur is een belofte van zon en vreugde, het wordt een dag die met een extra streepje „aan de balk" mag worden geschreven.

Het kampleven wordt nu een kaleidoscoop van geluk, die woekert met gezondheid en kracht, welke onmiddellijk zich omzetten in levensvreugd, die al de zorgen van 't verleden en de toekomst doen vergeten. Jong en o u d zien we niet om ons heen. Alles is en alles wordt weer jeugdig. Grijsaards dollen met ukjes die nog stuntelig zich bewegen, moeders zijn niet te onderscheiden van dochters. Los gaan de spieren, los gaan de sluizen van opgewektheid. Sport en spel en zang vieren hoogtij en tusschen dat alles door zingt zonder rustpoos de zee zijn eeuwigdurend lied, dat nimmer eentonig wordt....

De zon neemt thans zijn hoogsten stand in, de hongerige magen vereenigen de gezinnen aan den gemeenschappelijken disch, doch de jeugd gunt zich nauw den tijd het spel en de zee met rust te laten.

Maar toch doen zich af en toe de symptomen van moeheid kennen en dan kan men gansche families in heerlijk nietsdoen voor en in de tent bijeen zien.

Het is echter alsof de zee telkens maar weer roept en alsof de vermoeidheid op de vleugelen van haar lied naar elders, naar onbekende oorden worden weggevoerd....

Zóó hebben wij de dagen gezien toen wij als kinderen van het tentengezin de jeugd weer in ons voelden opborrelen.

En zóó konden wij ons voorstellen het enthousiasme waarmede zoovelen zich elk jaar weer opnieuw naar dit vacantieoord-onder-linnen begeven. Elk jaar weer met een beetje meer ervaring, waardoor de inrichting van het tijdelijke verblijf steeds practischer wordt. Zóó practisch en geriefelijk zelfs, dat de meest verwende pension-gasten, die „minzaam" hun schreden naar 't kamp plegen te richten, verwonderd er van staan....

Vol van de prettigste herinneringen keerden wij dien dag terug naar de groote stad, waar andere bezigheden ons riepen.

Het verlangen om nóg eens te midden van de gastvrije kampeerders te toeven verliet ons niet en ziet, de gelegenheid daartoe zou zich spoedig voordoen.

Maar, helaas in welke andere omstandigheden en in welk een andere stemming zou dit zijn!

Toen verleden week de woeste Zuid-Wester met de kracht van herfstvlagen hoog het water opjoeg en in het tentenkamp meedoogenloos huis hield hebben, wij ons naar de vrienden aan de zee gespoed, waarvan we óf de meesten niet meer óf anderen in droeve stemming bijeengescholen in de „storm"-waardige tenten aantroffen.

Onderweg, op het glooiend pad dat van den boulevard tot het strand toegang geeft, ontmoetten wij reeds „vluchtelingen", die in den bangen nacht het tentdoek boven hunne hoofden vaneen hadden zien rijten. Het huishoudinkje werd bij 't krieken van den dag bijeen gegaard en „naar boven" getorst om vandaar verder te worden getransporteerd naar de woning in de stad waar nu met gemengde gevoelens de rest van de vacantiedagen wordt gesleten.

Het kamp-zelf had geen spoor gelaten van de zonnevreugde zooals wij die er gekend hadden.

Als vreemdelingen wisten we ons nu moeizaam een weg te banen, over flarden soms van wat eens een tent was geweest.

Enkele oude bekenden waren er nog die in hun beproefde woninkje den storm hadden weten te trotseeren, en die gastvrij vrouwen en kinderen, die hadden moeten wijken, onder hun dak hadden opgenomen. Het optimisme van den kampeerder had hun zelfs nu niet verlaten, maar toch was de herinnering aan de gevaarvolle uren van den gepasseerden nacht nog niet vervaagd. Geen wonder.

De déplorabele toestand waarin velen hunner kennissen en verwanten zich nog bevonden, werkte niet bepaald mee de stemming weer op peil te brengen.

„Daar ben ik nu heel den winter voor uit werken gegaan, om geld voor de tent bijeen te krijgen," aldus een der slachtoffers. „Als het weer niet verandert, moeten we maar gauw onze bedompte woning drie hoog achter weer opzoeken. Alles en alles hebben we ons ontzegd. Mijn man en ik zijn geen avond uit geweest; elk centje wat we maar achteruit konden leggen hebben we opgepot en ik wil u wel vertellen dat het

„Van slapen is heel den nacht niet gekomen. De bulderende storm liet onze tent geen oogenblik met rust. Het buitenste doek werd los gerukt, waardoor de lappen er werden afgescheurd. Het water steeg hooger en hooger en juist op tijd kwam m'n buurvrouw me halen. M'n jongen was heelemaal van streek van angst en kou. Hij ligt nu gelukkig te slapen. Onze tent ziet er gehavend uit en van verder kampeeren zal geen sprake zijn.

Zoo'n nacht als we hebben meegemaakt begeer ik ook voor den tweeden keer niet te beleven.

Als een vlucht voor 't dreigend geweld van de door den storm wild opgejaagde golven werd het in den vroegen ochtend na een bangen nacht vol angstige spanning. Al wat de beukende Zuidwester niet had weggenomen wordt door de vluchtenden „naar boven" gebracht om weer naar de veiliger woonstee te worden getransporteerd. Alleen de „storm-vaste" tenten, die hooggelegen ongehavend uit den strijd tegen de woeste elementen te voorschijn zijn gekomen, blijven staan....

feest was toen we een tent konden aanschaffen waarin we behoorlijk gedurende de zomermaanden konden verblijven. We zijn hier nu een paar weken geweest en in dien tijd is onze meid van 5, reuze aangekomen! U heeft 't zelf gezien: de kinderen hebben hier beweging en licht en lucht en ze hoeven niet bang te zijn dat ze de buren hinderen. En nu dreigt de heele boel in duigen te vallen. Maar we zullen nog niet wanhopen, 't kan nog best weer opklaren en wij mogen nog dankbaar zijn dat het dak niet boven ons hoofd is weggewaaid zooals bij zoovelen is gebeurd."

Tot een van die velen behoort ook de moeder met haar zieke kind, die wij een bezoek hadden gebracht.

„Het kereltje was zienderoogen aangesterkt. Bijna den heelen dag speelde hij met zijn kameraadjes al buiten; het ging haast te mooi en waarempel, daar komt me de storm alles weer bederven," vertelt ons de moeder, die doodop van het ingespannen waken in den nachtelijken storm, bij een buurvrouw bescherming heeft gevonden.

De meeste huilende kinderen hebben we in de houten cantine en in hooger gelegen tenten ondergebracht. Zelf verkeerde je voortdurend in doodsangst dat een windvlaag het heele dak zou meenemen of dat een vloedgolf alles onder onze voeten zou wegspoelen. Een jongen, die heelemaal z'n hoofd verloor, wilde pardoes in zee rennen.... een van de mannen had een schaar bij de hand om het prikkeldraad boven op 't duin door te knippen....

't Was een hel gelijk. Gelukkig is 't weer achter den rug en we zullen hopen dat 't geen nadeelige gevolgen voor m'n zoontje zal achterlaten."

Dit zijn enkele van de droeve onopgesmukte verhalen van kampeerders, die een gansch ander geluid doen hooren, dan het blijde gejuich van eenige dagen te voren....

En toch.... verzekerde ons een hunner, laten wij ons niet uit 't veld slaan; wij houden altijd 't Hollandsche spreekwoord voor oogen: „Na regen komt zonneschijn!"

* * *

Nu, die is dan ook weer gekomen! Een paar dagen van storm, — en de zon kwam weer, en wat warmte... het leed is alweer geleden!

En nu we dit schrijven, zouden we weer foto's kunnen nemen van rustige tentbewoners, die den storm zijn vergeten!

....maar hoe sommige van de best geoutilleerde tenten er op den ochtend na den stormnacht uitzagen, zien we hier. Het zieke knaapje, dat we op den dag van ons verblijf in 't tentenkamp nog een bezoek brachten werd hier teederlijk verpleegd. Toen de Zuidwestervlagen hun vernielingswerk aanvingen en 't schuimende zeewater steeds dreigender kwam opzetten, werd een veilig onderkomen gevonden bij een gastvrije buur.